

KULTUR OG UDDANNELSE

Universiteter, højere læreanstalter og masser af kultur - varieret program i en mangefacetteret by

► Hildesheim byder på et bredt og vidtrækkende kulturliv. Det berømte **ROEMER og PELIZAEUS-MUSEET** er med sin verdensberømte 100-årige gamle oldegypiske samling en af de vigtigste antikke peruvianske samlinger i Europa og den store palæontologiske samling er kendt langt ud over regionen og arrangerer jævnligt højt profilerede udstillinger.

Hjertet i **THEATER FÜR NIEDERSACHSEN** (TFN) banker i Hildesheim. TFN er resultatet af en sammenlægning af Hildesheims byteater og Hannover statsteater som har hovedkvarter i Hildesheim. Ud over de faste spillesteder i Hildesheim og Hannover turnerer ensemblet mere end 50 steder i hele Niedersachsen, hvor det er blevet berømt for sine skuespil og dramaer, musicals, operaer og koncerter.

Koncerter med kulturorganisationer eller begivenheder i Bischofsmühle, den traditionelle **JAZZTIME** og **M'ERA LUNA FESTIVAL** for fans af gotikken, gallerier, spektakulære udstillinger og KulturFabrik, som er hjemsted for den frie kultur i Hildesheim - byen tilbyder en buket med mange farverige tilbud.

Sidst men ikke mindst er Hildesheims store uddannelsesmiljø til de mere end 10.000 studerende, der læser på **STIFTUNG UNIVERSITÄT HILDESHEIM, FACHHOCHSCHULE HILDESHEIM/HOLZMINDEN/GÖTTINGEN FÜR ANGEWANDTE WISSENSCHAFT UND KUNST (HAWK)** og **NORDDEUTSCHEN FACHHOCHSCHULE FÜR RECHTSPFLEGE**. Der er reelle muligheder for livslang læring i Hildesheim. Hildesheims uddannelsesmæssige landskab er optimalt udstyret med alle typer af skoler. **WOLFSBURGER HOCHSCHULE FÜR MUSIK** og **MUSIKSCHULE HILDESHEIM** fuldender udbuddet.

FOTO ØVERST Theater für Niedersachsen © TFN, Andreas Hartmann
FOTO NEDERST Pflasterzauber - street art-festival i byens centrum

VERDEN SARV OG HISTORIE

UNESCOS verdensarvssteder og historiske lokaliteter

► I Hildesheim kan historien opleves. I 800-tallet grundlagde n. Chr. byen som den i dag stadig rummer kultur af universel værdi. UNESCO har anerkendt dette ved at optage **ST. MICHAELIS KIRKE** og **MARIENDOM DOMKIRKE** med sine bronzestøbninger - Christussäule og Bernwardtür - som et verdensarvssted på deres liste over verdensarvssteder.

ST. MICHAELIS KIRKE, med sit monumentale loftsmaleri fra det 13. århundrede, der viser Kristi anetæ, er en af de smukkeste tidlige romanske kirker i Tyskland. Ikke mindre spektakulær er Hildesheims **DOMKIRKE**, der rummer en af de største kirkelige skatte i Europa, som kan ses i domkirkens museum. Berømt er også den **1000 ÅR GAMLE ROSENHÆK**, der vokser på domkirkens apse. Domkirken blev genåbnet i august 2014 efter fem års renovering.

Det **HISTORISKE KVARTER** med bindingsværkshuse indkapsler byens nyere historie. Her fandtes engang omkring 1.900 pragtfulde bindingsværkshuse. Den 22. marts 1945 blev omkring 90 procent af distriktet ødelagt i et luftbombardement. De overlevende gader viser stadig de tidligere tiders skønhed. Wernersches-huset overfor St. Godehard Kirke er et af de mest interessante.

En bro til den nuværende udgave af det **HISTORISKE TORV** med de imponerende bindingsværkshuse. Det blev bygget på borgernes initiativ og med hjælp fra generøse donationer som en trofast rekonstruktion i perioden fra 1984 til 1990. I det berømte **KNOCHENHAUER-AMTSHAUSES** inviterer bymuseet dig med på en rejse gennem byens og regionens historie. Siden færdiggørelsen i 2010 har den rekonstruerede historiske bygning **"DEN OMVENDTE SUKKERTOP"** på Andreasplatz været en ekstra juvel i byen.

FOTO ØVERST Mariendom Domkirke - UNESCO verdensarvs kirke © BPH, Ina Funk
FOTO NEDERST St. Michaelis Kirke - UNESCO verdensarvs kirke © Hildesheim Marketing, Nina Weymann-Schulz

NATUR OG SUNDHED

Omgivet af grønne landskaber - et sted til at slappe af og koble af

► Skove, søer, idylliske haver, en beliggenhed ved foden af bjergkæder - i Hildesheim forenes byeventyr med natur.

Både om sommeren og vinteren er naturen omkring Hildesheimer indbydende. Det **REKREATIVE OMRÅDE HOHNSENSE**, der er omkranset af **INNERSTE-FLODEN** og Innerstebassinnet, er om vinteren et centrum for isskøjteentusiaster og forfriskende om sommeren for de mange svømmere. Familier med små børn elsker den fine **SANDSTRAND** ved det tilstødende **FRIBAD, JOWIESE**, og studerende fra hele Niedersachsen afholder hver sommer feriekurser på **KANO- OG MILJOCENTRET**.

Personer, der søger fred og ro, strømmer til **ERNST-EHRLICHER-PARK**. Den fem hektar store park indbyder til hvile og afslapning med sine gamle træer, idylliske damme og bænke placeret på beskyttede steder. Spil og solbadning gør parken til et populært mødested.

Joggere løber gerne deres omgange på den grønne **KEHRWIEDERWALL**. Også vandrere finder lykken i det fri i Hildesheim: temabaserede vandreture i **HILDESHEIM SKOV** og **GALGENBERG** har længe været meget populære. Cyklisten har adgang til velholdte cykelstier og afmærkede cykelruter med en samlet længde på ca. 430 km i **HILDESHEIM-REGIONEN**. De mest centrale ruter omfatter **LEINE-HEIDE-RADWEG**, **INNERSTE-RADWEG**, **RADWEG-ZUR-KUNST** (cykelstien til kunst), og **AMBERGAU-RADWEG** (der åbnes i juli 2015) og **HI-RING**.

Et sundt liv er meget vigtigt i Hildesheim. Dette fremgår ikke blot af den sprudlende natur, men også den kontinuerlige vækst i sundhedssektoren. **HELIOS KLINIKUM HILDESHEIM** og **HOSPITALET SKT BERNWARD** har med sine tilknyttede **SPECIALISTCENTRE** samt de mange praktiserende læger en permanent plads i læge- og sygeplejen i Hildesheim.

FOTO ØVERST Blomstrende roser i Magdalene barokhave
FOTO NEDERST Ernst-Ehrlicher-Park

HILDESHEIMS HISTORIE

Fra Ludvig den Fromme til 1.200-års jubilæum i 2015 - Hildesheim har en imponerende historie

- 815 Ludvig den Fromme grundlægger bispedømmet Hildesheim.
- 872 Biskop Altfried indvier den første stenkatedral.
- 11. årh. St. Michaelis Kirke bygges under biskop Bernward (993-1022) og indvies i 1022. Kanoniseringen af biskopperne Bernward og Godehard gør byen til et centrum for pilgrimsfærd.
- 1196 Boligområde etableres i den vestlige del af byen til kolonister fra Flandern: Die Dammstadt. (dæmningsbyen)
- 1215 Den nye by grundlægges.
- 1345 Arbejdslov begynder at deltage i bystyret.
- 1367 Tiltrædelse af Hanseforbundet.
- 1460 De interne forfatningskonflikter afsluttes.
- 1583 Den gamle og den nye by forenes (den endelige forening sker i 1806).
- 1802-1803 Sekularisering af det tidligere Hildesheim-stift.

- 1813 Hildesheim falder til Kongeriget Hannover.
- 1859 Roemer-museet åbnes i Martini Kirke.
- 1866 Byen bliver preussisk.
- 1911 Pelizaeus-museet åbner med en samling oldegypisk kunst af international klasse.
- 1938 Hildesheim-synagogen ødelægges.
- 1944-1945 Byen ødelægges af luftbombardementer.
- 1970/71 Universitetet grundlægges sammen med faghøjskolen.
- 1974 Befolkningstallet stiger til over 100.000: Hildesheim bliver en storby. Denne status beholdt byen frem til 2013.
- 1985 UNESCO erklærer Mariendom Domkirken med som verdenskulturarv for menneskeheden.
- Til 1990 Rekonstruktion af det historiske torv.
- 2009 Knochenhauer-Amtshaus fejrer 20-året for sin genopbygning.
- 2010 Grundstenlægnings til St. Michaels Kirke markeres for 1.000. gang.
- 2011 Roemer og Pelizaeus-museets egyptiske samling fejrer sit 100 års jubilæum.
- 2015 Stor fest i anledning af byens og bispedømmets 1.200 års jubilæum.

FOTO ØVERST Historisk markedsplads © Hildesheim Marketing, Leif Obornik
FOTO NEDERST Alliancercertifikat, 1345 © Hildesheim byarkiv

ST. ANDREAS KIRKETÅRN

Af alle Hildesheims vartegn er tårnet på St. Andreas Kirke det mest imponerende. Med sine 114,5 meter er tårnet det højeste i hele Niedersachsen og stiger langt over byens tage. Med de 364 trin til udsigtsplatformen kan man klatre op til 75 meter i højden.

€ (Med forbehold for ændringer)
Voksne 2,50 Euro
Reduceret* 2,00 Euro

*Børn, studerende, indehavere af et handicapkort, pensionister med ID, indehavere socialkort, grupper på mindst 10 personer

Uden for normal åbningstid og i vinterferien kan St. Andreas kirketårn udgøre en del af guidede ture eller besøges på anmodning mod betaling af et ekspeditionsgebyr på 13,00 Euro ekskl. entré.

BYTURE

► "INTRODUKTION TIL HILDESHEIM" 🇩🇪

Denne to-timers tur er ideel til at få et indblik i byens historie, UNESCOS verdensarvssteder samt de vigtigste seværdigheder i byen.

📄 (Med forbehold for ændringer)

1. april til 31. oktober
Dagligt kl. 14.00

1. november til 31. marts

Fredag, lørdag og søndag kl. 14.00, 24. og 31. december 11.00, ingen ture den 25. og 26. og 1. januar

€ (Med forbehold for ændringer)

7,00 Euro per person, familier 14,50 Euro (2 voksne + 3 børn op til 12 år) eller 9,00 Euro (1 voksen og 3 børn op til 12 år) eller 9,00 Euro (1 voksen og 3 børn op til 12 år)

🚩 Under Rathausarkaden ved det historiske torv. Ingen forudgående tilmelding for enkeltpersoner og små grupper.

FOTO ØVERST St. Andreas kirketårn
FOTO NEDERST Historisk bymodel

VELKOMMEN TIL HILDESHEIM

Verden.Kultur.Ar.v.

DK

SERVICE, RÅDGIVNING OG BOOKING

► VI INFORMERER OG RÅDGIVER DIG GERNE VEDRØRENDE:

- UNESCOS verdensarvssteder: St. Michaelis Kirke og Mariendom Domkirke i Hildesheim og Fagus-Werk i Alfeld
- Overnatning og arrangementer
- Møde- og konferencetjenester
- By- og kostumeture
- Ture i regionen
- Segway-ture i Hildesheim
- Besøg i St. Andreas kirketårn
- Leje af e-cykler
- Souvenirs, rejseguiden, bøger og kort (online på www.hildesheim.de/online-shop)
- Særudstillinger på museer
- Begivenheder og festivaler
- Cykel- og vandreture
- Seværdigheder i og omkring Hildesheim og meget mere

Hildesheim Marketing GmbH

tourist-information

📍 Rathausstraße 20 (Tempelhaus) · 31134 Hildesheim

☎ +49 (0) 5121 1798-0

☎ +49 (0) 5121 1798-88

✉ tourist-info@hildesheim-marketing.de

www.hildesheim.de/tourism

► KOLOFON

Udgiver og redaktør: Hildesheim Marketing GmbH

Status: December 2014, kan ændres uden varsel

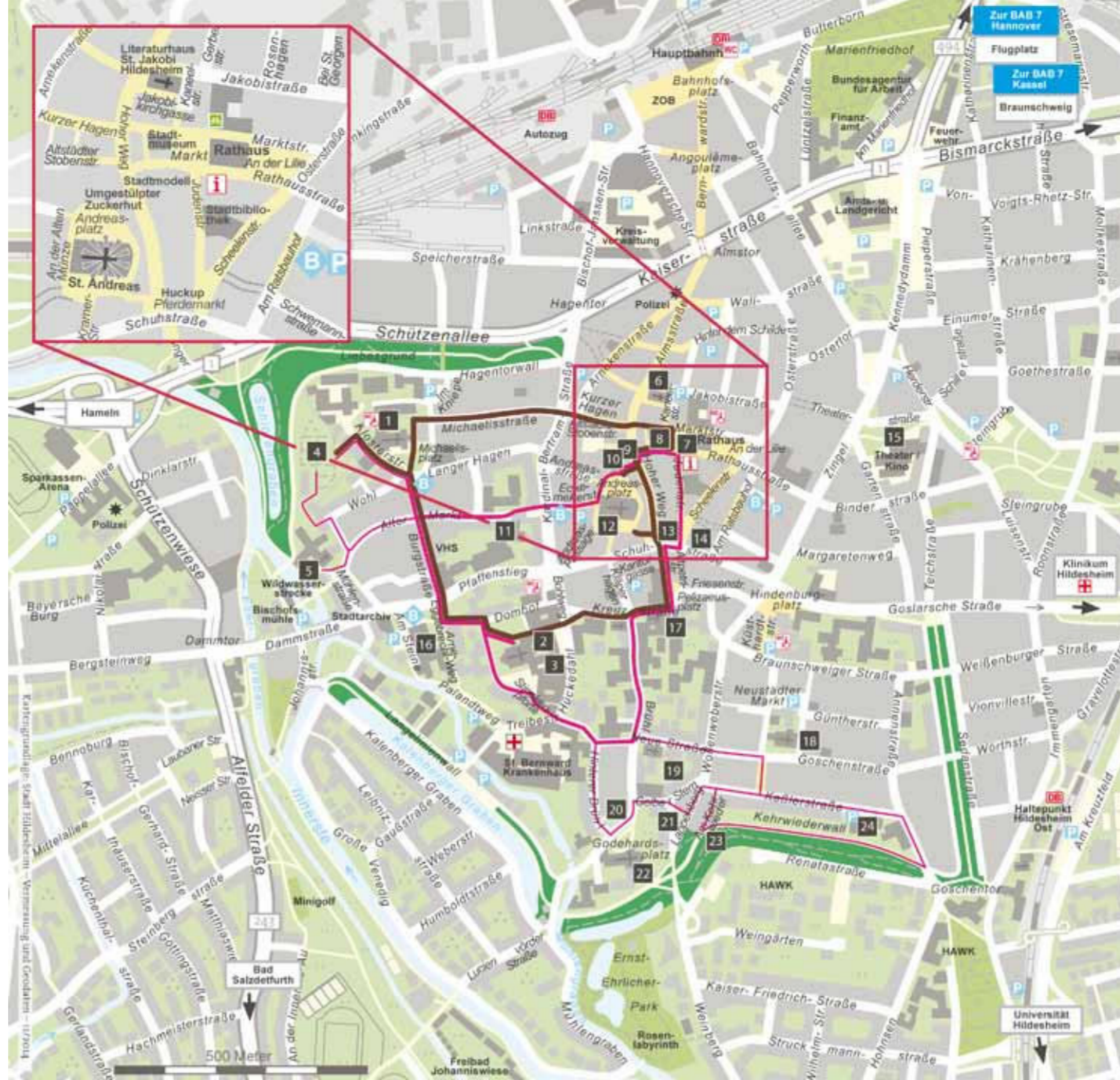
Nominelt gebyr: 0,50 Euro

HILDESHEIMMARKETING

VELKOMMEN TIL HILDESHEIM

SEVÆRDIGHEDER I HILDESHEIM

KÆRE GÆST,

enestående verdensarvssteder, verdensberømte egyptiske udstillinger, historiske bygninger, et farverigt kulturliv, attraktive butikker og et naturskønt og varieret miljø - dit ophold i Hildesheim bliver med garanti interessant.

Hildesheim stift blev grundlagt i år 815, og især biskopperne Bernward og Godehard prægede udviklingen af bispedømmet og byen. I dag rummer den moderne og blomstrende by med cirka 10.000 indbyggere en bred vifte af kultur, natur og masser af historie.

St. Michaelis Kirke og Mariendom Domkirke, der er optaget på Unescos verdensarvsliste, med sine unikke bronzestøbninger, er midtpunktet, men de er kun en del af Hildesheims bemærkelsesværdige seværdigheder og skatte. Du har sikkert hørt om den 1000 år gamle rosenhæk. Legenden om rosen på domkirkens apse tilskrives Ludvig den Fromme (der var søn af Karl den Store) og hans skødesløshed, da han gemte et relikvieskrin i en busk og glemte det. Da

han ønskede at hente det igen, kunne han dog ikke vriste det fra buskens rødder Ludvig den Fromme så dette som et tegn fra Gud, og byggede kapel på stedet, som lå i kernen af bispedømmet og dermed byen Hildesheim.

HILDESHEIMS GÆSTE- OG KOSTUMEGUIDES kan fortælle demne samt mange andre historier. Lad dem føre dig tilbage til de gamle dage.

Hildesheim er stolt af sit mangfoldige kulturelle landskab. Roemer og Pelizaeus-museet har en af de vigtigste oldegyptiske samlinger i verden. Katedralmuseet huser skatte, der hører til blandt de største kirkeskatte i Europa. Det rekonstruerede historiske torv med det berømte Knochenhauer-Amtshaus er også et besøg værd.

I Niedersachsen er Hildesheim især et stort navn på teaterscenen - skuespil fra Niedersachsen spilles overalt i de ganske land. Den store teater- og kulturscene og mere end 10.000 studerende gør Hildesheim til en by fuld af liv og kreativitet.

Fordyb dig i det pulserende liv - lær de mange facetter af byen og dens mennesker at kende.

VELKOMMEN TIL HILDESHEIM!

1 St. Michaelis Kirke - UNESCO
Den tidlige romanske kirke er et fremragende eksempel på romansk-otonsk arkitektur og har været et UNESCO verdensarvssted siden 1985.

2 Domkirke med rosenhæk - UNESCO
Mariendom Domkirken blev optaget på UNESCOs verdensarvsliste i 1985 og er kendt for sine bronzestøbninger samt den legendariske 1000 år gamle rosenhæk, der vokser på domkirkens apse.

3 Domkirkemuseum og katedralen - UNESCO
Museet rummer skatte fra domkirkens historie og er også opført på UNESCOs verdensarvsliste som del af katedralen.

4 Magdalenehaven
Magdalenehaven er blevet rekonstrueret i barokstil.

5 St. Magdalenen
Kirken var oprindeligt en del af det første kloster i Hildesheim.

6 Litteraturhuset St. Jakobi Hildesheim
Den 500 år gamle pilgrimskirke bruges nu som en by- og kulturkirke til litteratur.

7 Historisk torv
Torvet, der er rekonstrueret som en tro kopi af den originale, kombinerer historie med modernitet.

8 Knochenhauer-Amtshaus med bymuseum
Udstillingerne præsenterer en rejse gennem byens og regionens historie.

9 Historisk bymodel
Bymodellen viser Hildesheim som en befæstet by med voldgrave, mure og bastioner.

10 Den omvendte sukkertop
Den rekonstruerede bygning ligner en omvendt sukkertop.

11 Kaiserhausfassade
Romerske statuer og kejsermedaljoner pryder facaden på denne renaissancebygning.

12 St. Andreas med tårntrappe
Denne gotiske kirke med har med sine 114,5 meter det højeste kirketårn i Niedersachsen.

- Turist-information
- Sygehus
- Cykelgarage
- Parkeringsplads
- Busparkeringplads
- Offentligt toilet
- Gågade
- "Welterband"
- "Rosenroute"

13 Huckup (monument)
Bronzemonumentet viser en æbletyv, der tynges under vægten af en kobold på sine skuldre.

14 Pferdemarkt (monument)
En iriserende blå hest står som en erindring om Hildesheims forhenværende hestemarked.

15 Theater für Niedersachsen (TfN)
Musikteater, skuespil, musicals, koncerter, børne- og ungeteater i det 100 år gamle byteater.

16 Roemer og Pelizaeus-museet
Museet er verdenskendt for sin oldegyptiske samling og viser skiftende udstillinger.

17 Hellige Kors
Kirkeskibet er romansk, det sydlige sideskib er gotisk, det nordlige er i barokstil.

18 St. Lamberti
Seværdigheden i denne sengotiske kirke er Peter- og Paul-alteret og barokorgelet.

19 Bindingsværkshus med Neisser-arkiv
I et af byens ældste bindingsværkshuse vises udstillinger om den øvrleschlesiske Neisse-regionen.

20 Wernersches-huset
Wernersches-huset er et af de smukkeste bindingsværkshuse.

21 Mindesmærke på Lappenberg
Dette mindesmærke for Holocaust er opført på det sted, hvor Hildesheim-synagogen tidligere lå.

22 St. Godehard
Basilikaen er en af de få romanske kirker i Tyskland, som står næsten uændret i sin oprindelige form.

23 Kehrriederturm
Det sidste tilbageværende bytårn fra den tidligere bymur tjener nu som udstillingsrum for kunstforeninger.

24 Logehus
Siden 1804 har huset været ejet af Hildesheims frimurerloge, og det en af de ældste kontinuerligt anvendte logebygninger i Tyskland.

FOTO NEDERST TIL VENSTRE Julemarked i Hildesheim © Van der Valk Hotel
FOTO NEDENFOR Hezilo-lysekrone i Mariendom Domkirke © BPH, Ina Funk

SÅDAN KOMMER DU TIL HILDESHEIM

I det sydlige Niedersachsen, kun 30 km fra den regionale hovedstad, Hannover, er Hildesheim en ideel destination, som man kan komme til på flere måder.

► MED BIL OG BUS

Fra Hamborg - Hannover eller Frankfurt - Kassel:

Motorvej E45/A7, frakørsel Hildesheim-Drispentstedt og Hildesheim og derfra et par minutters kørsel til byens centrum.

Fra Berlin og Ruhr:

Motorvej A2 til frakørsel Hannover-Ost, derefter motorvej A7 mod Hildesheim - Kassel og videre via en af de ovennævnte frakørsler.

► MED BUS

Selskabernes "Mein Fernbus", "Deutsche Touring" og "FlixBus" tilbyder et billigt rejsealternativ til Hildesheim.

► MED TOG

ICE-forbindelserne sikrer hurtige nationale togforbindelser. Hildesheim kan nås direkte med ICE for eksempel fra Berlin, Brunswick, Frankfurt am Main, Göttingen, München og Stuttgart. Yderligere regionale togforbindelser kan opnås med "Deutsche Bahn", "Erixx" og "NordWest-Bahn".

FOTO NEDENFOR Kehrriederturm i bindingsværkdistriktet

VIDSTE DU, AT I HILDESHEIM?

- ... ligger kirken med det højeste kirketårn i hele Niedersachsen?
- ... har Theater für Niedersachsen (TfN) har sit eget musical-selskab?
- ... ligger der er hele to kirker, som er er optaget på UNESCOs verdensarvsliste?
- ... er den verdenskendte bas-baryton sanger Thomas Quasthoff fødested?
- ... er over 60 procent af byområdet er dækket med skove og grønne områder, haver eller landbrugsjord?
- ... står et af de største spejtteleskoper i Niedersachsen i observatoriet "Gelber Turm" (det gule tårn)?
- ... er loftsmaleriet i den tidlige romanske St. Michaelis Kirke 800 år gammelt?
- ... var det nærliggende slot, Marienburg, en gave fra den sidste Hannoveranske konge Georg V til sin hustru, dronning Marie af Sachsen-Altenburg?
- ... ligger et af de ældste orkidé-gartnerier, som blev grundlagt i 1891?

- ... at bronzestøbningerne på domkirken - Bernwardtúr og Christussäule - der stammer fra begyndelsen af det 11. århundrede blev støbt i ét stykke, og dermed var et af datidens håndværksmæssige mesterværker, og at de er optaget på UNESCOs verdensarvsliste?
- ... fremstilles den traditionelle "pumpernickel" som er en krydret kiks?
- ... sender børn i dag deres breve til julemanden til Himmelsthür-distriktet?
- ... tjente St. Godehard, der er navnebror til et af de vigtigste alpepas (Gotthard-passet), som biskop?
- ... og at kendte kunstnere som Georg Baselitz og den regionale kunstner Micha Kloth mfl. har arbejdet i området?
- ... er "Hildesheimer Allgemeine Zeitung" fra Gerstenberg-forlaget et af de ældste dagblade i hele Tyskland?
- ... er fremstillingsstedet for det første masseproducerede gyroplan? (Flybillet kan fås i turist-informationen)
- ... i 2015 vil fejre sin 1.200 års fødselsdag som by og bispedømme?

FOTO ØVERST Den 1000 år gamle rosenhæk på domkirkens apse
FOTO NEDERST Detaljer på torvets springvand

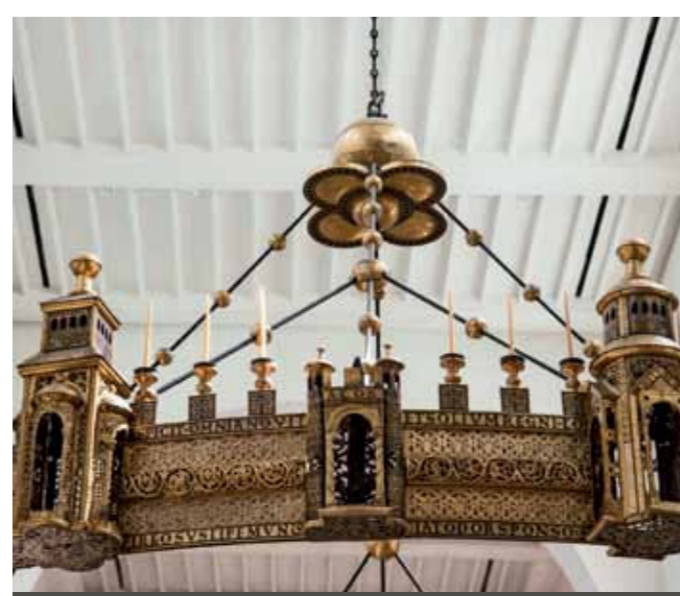

FOTO ØVERST Kostumetur i historisk beklædning
FOTO ØVERST TIL HØJRE Med E-bike på det historiske torv
FOTO NEDERST TIL HØJRE Udsigt fra St. Michaelis Kirke

